



## Jaarverslag Vereniging Oud Harlingen 2025

### Bestuur, functie en portefeuilles

Het bestuur is in 2025 als volgt samengesteld:

- J. Feikema (voorzitter) pers, ledenadministratie, regeling Klein maar Fijn
- J. Walta (secretaris en penningmeester) Correspondentie, SBHH (zoutwinning)
- W. van der Meer (lid) Jeugdeducatie, gemeentelijk beleid
- E. Weidenaar (lid) Monumenten Stichting Harlingen, Bouwzaken
- I.-P. Zeijlemaker (lid) Beeldbank

**De verschillende werkgroepen** leveren een belangrijke bijdrage aan de activiteiten van de Vereniging. In iedere werkgroep zit, als dat mogelijk is, ook een bestuurslid.

### Ledenadministratie (portefeuille J. Feikema)

Oud Harlingen begon in 2025 inclusief de leden van de Club van 100 met 1455 leden. In de loop van het jaar moesten helaas 66 leden wegens opzegging, verhuizing, overlijden of wanbetaling van de ledenlijst worden afgevoerd.

Er hebben zich 48 nieuwe leden aangemeld. Op 31 december 2025 werd het jaar afgesloten met in totaal 1437 leden.

Ondanks de ledenactie "leden werven leden" toch weer een kleine daling.

### Werkgroep Bouwzaken (portefeuille E. Weidenaar)

Elke twee weken wonen enkele leden van de bouwcommissie het welstandsoverleg bij. Enkele dagen vooraf ontvangen we de agenda, waarna de commissieleden zelf bepalen welke aanvragen voor hen relevant zijn. Omdat de tijdstippen vermeld staan, weten zij precies wanneer zij aanwezig moeten zijn. Junte Lohman heeft afscheid genomen van de bouwcommissie. De bouwcommissie bestaat nu uit vier leden. Een aandachtspunt in de binnenstad blijft het plaatsen van kunststof kozijnen.

### Redactie Magazine (portefeuille E. Runia)

November 2025 kwam alweer de 41e editie uit van ons mooie magazine, boordevol prachtige verhalen. Op de voorkant deze keer een dronefoto van de Grote kerk oftewel: de Dom van Almenum. Dit ter ere van het 250-jarig jubileum van de kerk. Het is de redactie een eer om de leden van de Vereniging elk jaar te trakteren op interessante historische verhalen. Kennelijk is de rijke Harlinger historie nog niet uitgeput om te beschrijven want de 48 pagina's hebben we weer kunnen vullen. Tijdens de Najaarsvergadering is het magazine gepresenteerd. Het eerste exemplaar is uitgereikt aan de kinderen van onze mederedacteur wijlen Johnny de Groot. Zijn laatste artikel, voltooid door Bauke Posthuma, hebben we kunnen plaatsen in het 41e magazine.

### Schenken Cultureel ANBI (portefeuille J. Feikema)

De Vereniging heeft dit jaar een 5-tal schenkingen van bijna € 2.352,50 ontvangen. Wij danken alle gulle gevers.





#### Werkgroep Muurschilderingen (portefeuille J. Feikema)

Het bord op de hoek Brouwersstraat/ Hofstraat van "Old Smoker sigaren" met de letters JZH, welke letters staan voor Johannes Hibma & Zoon, is door Wiebren van Zandbergen weer helemaal opgeknapt en is in 2025 door de leden van de werkgroep bouwzaken teruggeplaatst. De muur van de zijkant van Voorstraat 69 was erg slecht en is in 2025 hersteld, waardoor de schildering "Firma J. Zijlstra Hzn." logischerwijs is beschadigd. Deze wordt in overleg met de eigenaar in 2026 hersteld. Ook de schildering van de Firma Aron Speijer op de zijkant van Zuiderhaven 7, het pand waar nu Makelaardij Van der Wal is gevestigd, staat in de planning voor 2026.

#### Werkgroep Beeldbank (portefeuille I.-P. Zeijlemaker)

De Vereniging Oud Harlingen blijft zich actief inzetten voor het verzamelen, bewaren en toegankelijk maken van historisch beeld- en geluidsmateriaal dat betrekking heeft op Harlingen. In samenwerking met het Fries Film & Audio Archief (FFA) worden steeds meer films uit onze collectie professioneel gedigitaliseerd en gearchiveerd. Een belangrijk doel voor de komende periode is om een groeiend deel van dit materiaal online beschikbaar te maken voor het publiek via het platform van het FFA. Deze films zullen daar bekeken kunnen worden, maar niet downloadbaar, zodat het materiaal goed beschermd blijft. Het FFA investeert immers veel tijd en middelen in digitalisering en restauratie van het filmmateriaal. De samenwerking met het FFA wordt daarom voortgezet. Oude, originele filmrollen die bij de vereniging worden ingeleverd blijven wij zoveel mogelijk onderbrengen bij het FFA voor digitalisering en duurzame opslag, zodat dit waardevolle erfgoed ook voor de toekomst behouden blijft.

Daarnaast heeft de vereniging onlangs beeld- en geluidsmateriaal beschikbaar gesteld aan het project "Geluiden van Harlingen", waarin historische geluiden van de stad worden verzameld en toegankelijk gemaakt voor een breed publiek. Voor het beheer en de verdere ontwikkeling van onze beeldbank zijn wij verheugd dat Clemens van der Zwet bereid is gevonden om te helpen met het beheer van de database. Bovendien heeft hij toegezegd dat (een deel van) zijn eigen archief beschikbaar kan worden gesteld voor opname in de beeldbank van de Vereniging Oud Harlingen. Hiermee wordt onze collectie verder uitgebreid en beter ontsloten. Tijdens de instuif is het afgelopen jaar opnieuw een historische film vertoond. De vertoning van "Tante Griet en het Havenkwartier", een film van de heer Roos, werd door de aanwezigen zeer gewaardeerd en leverde veel positieve reacties op. Dergelijke vertoningen blijven een belangrijk onderdeel van onze activiteiten om het audiovisuele erfgoed van Harlingen onder de aandacht te brengen.

De vereniging blijft zich inzetten om het archief verder uit te breiden, te digitaliseren en toegankelijk te maken voor leden en belangstellenden.

#### Monumenten Stichting Harlingen (portefeuille E. Weidenaar)

De Monumentenstichting Harlingen zet zich in voor het behoud en herstel van rijks- en gemeentelijke monumenten binnen de gemeente Harlingen. De volgende punten zijn dit jaar gerealiseerd: Er is een nieuw vijfjarig onderhoudscontract





opgesteld voor de aangesloten aannemers. Voor vijf bruggen is subsidie aangevraagd, waarvan voor drie bruggen subsidie is toegekend. De werkzaamheden aan de Grote Sluis zijn gestart, maar de vergunning was nog niet verstrekt. De vergunning is pas in december 2025 verleend. Deze werkzaamheden worden in het voorjaar van 2026 hervat. Het jaarlijks onderhoud aan de bruggen is naar tevredenheid verlopen. De overdracht van de Kerkpoortsbrug en de Raadhuisbrug moet nog worden afgerond.

Voor meer informatie: [monumentenstichtingharlingen.frl](http://monumentenstichtingharlingen.frl)

#### Werkgroep Archiefonderzoek (portefeuille Chris Elsinga)

In 2025 werd de mijlpaal van 1000 'vertaalde' boedelinventarissen ruimschoots gepasseerd. Daarvan konden inmiddels 367 worden gekoppeld aan een actueel huisadres. Bij de proclamaties van huisverkopen kroop dat percentage verder omhoog naar meer dan 80%. Ook is verder gewerkt aan de informatieboeken, die vol staan met huiselijke ruzies, kleine vergrijpen en andere delicten.

Al het speurwerk levert steeds nieuwe informatie op. Het Departement van Marine bijvoorbeeld verkocht in 1816 de Admiraliteitswerf, 's Lands Magazijn en twee pakhuizen. Dankzij de proclamatie van de verkoop weten we nu dat de steeg van de Schritsen naar de tuin van Hubertus destijds in de volksmond 'de gevangensteeg' heette – ter plaatse van Schritsen 30-34 stond vroeger het (militaire) Gevangenhuis.

Lena Rollfs of Roelofs nam afscheid van de werkgroep. Ze meldde zich bij de start in 2012 direct aan. Na twee cursussen 'Oud schrift' verwerkte ze uiteindelijk bijna 1000 akten uit de proclamatieboeken. Vervolgens stortte ze zich op de weesboeken maar eind 2025, na zo'n 13 jaar transcriberen, werd het tijd voor iets anders. Werkgroepleden zijn nu: Auke Bootsma, Ans Helvrich, Anneke Karsten, Renee Langhout, Freddy van der Meer, Nico Pellenbarg, Anneke Vrenken en Rita Wiersma. Op woensdagen verleent Jeannette Tigchelaar, beheerder van het oud archief van de gemeente Harlingen, de werkgroep gastvrijheid in het Hannemahuis om gezamenlijk met lastige teksten aan de slag te gaan. Chris en Stefan Elsinga coördineren een en ander. De laatste zorgt bovendien dat alle gegevens voor elke geïnteresseerde beschikbaar komen via [kleinekerkstraat.nl](http://kleinekerkstraat.nl)

#### Subsidiefonds Klein maar Fijn (portefeuille J. Feikema)

In het jaar 2025 zijn er twee aanvragen binnengekomen en gehonoreerd voor het subsidiefonds "Klein maar Fijn". Ook is er in 2025 nog een project dat in 2024 was gehonoreerd in 2024 gereed gemeld en uitbetaald. Er is nog geld gereserveerd, dus als u nog een kleine (of grotere) restauratie gaat uitvoeren, die bijdraagt aan een aantrekkelijke binnenstad, meldt u en vraag een bijdrage aan!

#### Stichting Bescherming Historisch Harlingen (portefeuille Chris Elsinga)

Onze 'dochteronderneming' Stichting Bescherming Historisch Harlingen (SBHH) wil voorkomen dat de zoutwinning op het Wad schade veroorzaakt aan onze stad of zijn inwoners. Daarvoor is de samenwerking gezocht met Frisia Zout, Gemeente Harlingen, Provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân. In 2019 is een Samenwerkingsovereenkomst gesloten, waarin veiligheid en het voorkómen van schade centraal staan. Niettemin wil de stichting ook een waterdichte regeling voor het geval toch schade ontstaat. In 2025 is hiervoor een opzet gemaakt, die





in 2026 zijn beslag zou moeten krijgen. Verder is vermeldenswaard:

De bestuursleden Bianca Hiemstra, Marga Funk en Hans Otten namen afscheid. De laatste twee vertegenwoordigden Oud Harlingen al sinds 2017 in het SBHH-bestuur. Dat gebeurt nu door Jolanda Walta.

De bodemdaling door zoutwinning op het Wad verloopt volgens plan, concludeerde een Auditcommissie van het rijk. Door een tweede zoutcaverne, die Frisia eind 2024 in gebruik nam, zal de bodemdalingskom zich echter anders gaan ontwikkelen. De Auditcommissie gaat daar extra op toezien.

De 24/7 metingen in de ondergrond van Harlingen leverden geen verrassingen op. De bodemdaling ligt nog steeds ruim buiten de kust.

Frisia Zout heeft een actualisatie van haar vergunning gevraagd, vanuit de wens de zoutproductie tot 2052 met een kleine 50% te verhogen. De gemeente Harlingen mocht daarover adviseren. De SBHH droeg daar drie punten voor aan, waarvan twee helaas niet zijn overgenomen. Een financiële zekerheidsstelling voor schade ontbreekt en ook de kans om de bodemdalingskom verder uit de kust te houden is niet gegrepen. Door de uitbreiding zou de bodemdaling de stad juist dichter naderen. De SBHH wil allereerst een goede regeling voor Harlingen bewerkstelligen. Daarnaast wil de stichting ook dat mijnbouwschade in heel Nederland beter wordt geregeld. Het kabinet Schoof zette de vernieuwing van de Mijnbouwwet echter helaas voor een belangrijk deel weer 'on hold'.

Actuele informatie is te vinden via [www.sbh.nl](http://www.sbh.nl)

#### Juridisch Fonds (portefeuille J. Feikema)

In juni heeft de Rechter vonnis gewezen in de zaak met betrekking tot Franekereind 42 tegen de gemeente. Daarbij is bepaald dat de vergunning in strijd was met de regels, maar de garage mag blijven staan. Enerzijds teleurstellend maar anderzijds heeft de Rechter wel duidelijk gemaakt dat de regels er niet voor niets zijn en dat die nauwkeurig dienen te worden gevolgd. Uit het overleg dat wij in 2025 met de wethouder en ambtenaren hebben gehad kwam duidelijk naar voren dat de gemeente zich dat bewust is. Maar we zullen met zijn allen moeten blijven waken over Ons Stadsje.

#### Werkgroep Jeugdeducatie (portefeuille W. van der Meer)

In 2025 hebben we ons geconcentreerd op het Harlinges. Momenteel wordt er vanuit de provincie veel aandacht geschonken aan het Fries. In Harlingen spreken wij echter Harlinges. Met de St. Michael basisschool hebben wij een aantal posters ontwikkeld om leerlingen kennis te laten maken met onze eigen taal. Voor de inwoners van Harlingen is er een poster ontwikkeld die iedereen uitnodigt om Harlinges thuis te praten met de tekst "In dit huus kanne jimme Harlinges prate" Jeugdeducatie heeft als doel jongeren op speelse wijze in contact te laten komen met de cultuur en de geschiedenis van Harlingen.





## **Verdere activiteiten en gebeurtenissen**

### **Lichtjes op oorlogsgraven**

Ook dit jaar heeft een groep vrijwilligers van onze Vereniging op Kerstavond ruim 100 potjes met batterijlichtjes geplaatst op de oorlogsgraven, het Joods-Monument, het Neuengamme-monument en het Indië-Monument, alle op de Algemene begraafplaats.

Ook in de stad zijn lichtjes geplaatst en wel op het Zeeliedenmonument op de Waddenpromenade, in het Harmenspark, bij het beeld Sint-Joris en de draak, en bij de gedenkplaat bij de Michaëlschool voor de slachtoffers van het bombardement in 1941. Na de kerstdagen zijn de lichtjes weer opgeruimd.

### **PR/Communicatie**

Ook onze Vereniging ontkomt er niet aan. U kunt onze Nieuwsbrief, die 2x per jaar verschijnt, ook digitaal ontvangen en op onze website staan allerlei nieuwsitems en de agenda. Ook kunt u via onze Webshop onze boeken bestellen. En gebruiken wij de Social Media om onze leden en andere belangstellenden te informeren over onze activiteiten. Wij krijgen hierop regelmatig veel reacties.

### **Bingo**

In het kader van ons 70-jarig jubileum hebben wij een Bingo georganiseerd.

Het werd een gezellige boel in de Doopsgezinde kerk op de Zoutsloot.

Onder de bezielende leiding van de gezusters Tineke en Theresia Brunsmann werd het een feestje. Met in de pauze een slide show van allerlei foto's.

### **Koningsdag**



Een koningsdag met mooi weer!

Traditioneel werd in de Engelse tuin gezamenlijk Koningsdag gevierd. Ook onze 70 jaar jubilerende Vereniging Oud Harlingen was hier weer bij aanwezig. We hadden een net iets anders locatie dit jaar waar iedereen die in de Engelse tuin kwam langs wandelde, wat veel gezelligheid opleverde. Buiten de altijd aanwezige mooie Harlinger boeken en magazines was er ook een hersenbrekende quiz genaamd: 'raad de straat' waar men moest raden waar de desbetreffende deur met huisnummer 70 zich bevond.

De winnaar was Isaac Alkema, hij had alle 10 goed!

Al met al dus een zeer geslaagde dag waar we graag ook dit jaar weer een vervolg aan willen geven.

### **Banners**

In maart werd tijdens de boekenweek (thema: "Je Moerstaal") een prijsvraag uitgeschreven in samenwerking met boekhandel van der Velde, de Bieb en museum het Hannemahuis. De vraag in dat kader was toen: 'Wie bedenkt een Harlinger tekst, in het Harlinges, over Harlingen?'

De winnende teksten zijn gemaakt door Carla Gonggrijp en Coby Helmstrijd. En deze banners hingen weer onder de bruggen tijdens de zomer.





## De Steenbingo

Een speurtocht gemaakt door Barend Jan Baars in samenwerking met de Vereniging om het verhaal te vertellen over de geschiedenis van Harlingen. Leuk voor grootouders en ouders om met hun kinderen te doen. De speurtocht is verkrijgbaar bij de Bieb, het Hannemahuis en bij Tourist Info Harlingen.

## Instuif



Traditiegetrouw organiseerde Vereniging Oud Harlingen voor alle Ouwe Seunen tijdens de Visserijdagen weer een Instuif met een prachtige film- en fototentoonstelling. We waren deze keer te vinden in Dok 5. Het was wel weer even wennen, maar vele personen wisten ons te vinden. We vertoonden weer foto's uit de collectie van Gerrit Beuker en wijlen Jaap van der Veen en Eeltsje Koning. En er was een film te zien: "Tante Griet en het Havenkwartier", een film van de heer Roos. Daarnaast werden de prijswinnaars

van de Jubileum Fotowedstrijd bekend gemaakt. De eerste prijs werd gewonnen door Alfons Willekes, de tweede prijs door Gerrit Attema en de derde prijs door Suzanne Sprooten. Zij kregen de winnende foto's afgedrukt uitgereikt. Het was weer een succes!

## Open Monumentendag

Ook dit jaar waren wij actief tijdens Open Monumenten dag. Thema was dit jaar 'de Amsterdamse school' eenieder kon weer vele mooie monumenten bezoeken en bewonderen. Wij waren open voor publiek op de Lanen voor het geven van informatie over onze vereniging en hoe broodnodig deze is om goed op ons 'Stadsje' te passen. Er kwamen aardig wat mensen langs en deze konden natuurlijk het mooie pandje van de Hein Buismanstichting bewonderen waar wij elke 2e zaterdag van de maand ons inloopmiddag houden. Maar ook lekker door onze boeken en foto's bladeren of posters aanschaffen.



## Ut eêste diktee in ut Harlinges!

Op 12 februari 2026 werd in Harlingen het eerste dictee in het Harlinges georganiseerd door de Bibliotheek samen met de Vereniging Oud Harlingen. De anders over het algemeen rustige bieb werd een drukke en gezellige bende toen bijna 30 deelnemers aanschoven om hun kunsten te vertonen. Er waren uiteindelijk stoelen te kort. Aan Jouke van Keulen de eer om het dictee voor te lezen en daar maakte hij een hele show van. Het was voor allen een grote verrassing dat het dictee over Franekers ging en dat leidde natuurlijk onder het schrijven tot veel opmerkingen. Na het nakijken van elkaars werk en een jury oordeel, werd Carola Schaafsma uitgeroepen tot winnaar van het dictee. Zij nam de



# VERENIGING „OUD HARLINGEN”

Opgericht 8 november 1954



---

eeuwige roem en een mooie poster in het Harlinges mee naar huis. Het bleef nog lang gezellig in de bieb en de roep om dit volgend jaar te herhalen werd duidelijk gehoord door de organisatoren.

Wie zich dan goed wil voorbereiden, kan binnenkort de tweede druk kopen van het boekje 'Harlinges mien taaltsje, van Pienehasses tot Gatsjepanne'. En wie het gebeuren terug wil zien, Clemens van der Zwet heeft alles gefilmd. Zie: <https://www.youtube.com/watch?v=cWoQ1H2JL-U>

## **Lanen**

Onze inloopmiddag op de Lanen elke maand weten leden en niet-leden nog vaak te vinden. Ze komen langs met vragen of verhalen over familie of huizen of met foto's. Ook om lid te worden van onze Vereniging.

U bent elke tweede zaterdag van de maand vanaf 14.00 uur welkom. We hebben elke maand een thema, zoals Stegen, 'Het Klein maar Fijn Fonds', de Beeldbank, Archiefonderzoek of Jeugdeducatie.

